

No : 2023-24

Tarih : 20 Şubat 2023

Konu : **Şirketlerin Kendi Hisselerinden Stopaj Yapma Zorunluluğu Kaldırıldı!**

7256 sayılı Kanun ile 2020 yılı sonunda gelen %15 stopaj oranı 14 Şubat 2023 tarihinde %0 olarak belirlendi. Bu Kanunla getirilen düzenlemeye ve özellikle stopaj oranının belirlenmesinde Cumhurbaşkanı'na verilen yetkiyle ilgili olarak TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan değişikliklere ve tartışmalara ulaşmak için [2020-127 Taxia](#) blog yazısına bakınız.

Bir anonim şirket kendi payını neden alır?

Ayrıntısına girmeden Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim kurulunun işleyişini düzenleyen bölümünde “*şirketin kendi paylarını iktisap veya rehin olarak kabul etmesi*” özel olarak belirlenmiş durumda. Hangi hallerde ivazlı ve ivazsız alım yapılabileceği, bunun istisnaları ve bu hisselerin ne kadar elde tutulabileceği ve nasıl elden çıkarılacağı veya yok edileceği düzenlenmektedir.

Peki nedir bu vergi? Nereden çıkmıştı da şimdi vaz geçildi?

Bu düzenleme, tam mükellef sermaye şirketlerinin 17/11/2020 tarihinden itibaren iktisap ettikleri **kendi hisse senetleri** ve ortaklık payları açısından uygulanmak üzere yürürlüğe girmişti. Fakat tam mükellef sermaye şirketlerinin 17/11/2020 **tarihinden önce** iktisap ettikleri kendi hisse senetleri veya ortaklık payları için bu **stopaj uygulanmıyordu**.

Normal şartlar altında kar dağıtımı yapan şirketler gelir vergisine mahsuben kâr payı tutarı üzerinden stopaj (tevkifat) yapmaktadırlar. Gelir vergisi mükellefleri için bu tutarlar belli haddi aşmadığı sürece nihai vergi olmakta, tam mükellefler kurumlara yapılan kar dağıtımlarında ise şartları sağladiysa bu tutarlar kurumlar vergisinden istisna edilmektedir. (İştirak kazançları istisnası)

Kanun'un gerekçesinden ve ilgili Kurumlar Vergisi Genel Tebliğine eklenen bölümden anlaşıldığı üzere, *tam mükellef sermaye şirketlerinin kendi hisselerini iktisap etmek suretiyle vergisiz bir şekilde kâr dağıtımı yapmalarının önüne geçilmiş ve şirket karlarının dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın tevkif yoluyla alınacak vergiye ilişkin bir vergi güvenlik müessesesi ihdas edilmiştir*.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesine eklenen bir fıkra ile (GVK md.94/4)

“Tam mükellef sermaye şirketlerinin iktisap ettikleri kendi hisse senetlerini veya ortaklık paylarını,

- i) **Sermaye azaltımı** yoluyla itfa etmeleri halinde iktisap bedeli ile hisse senetlerinin veya ortaklık paylarının itibari değeri arasındaki **fark tutar** sermaye azaltımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği tarih,
- ii) **İktisap bedelinin altında** bir bedel karşılığında elden çıkarmaları halinde iktisap bedeli ile elden çıkarma bedeli arasındaki **fark tutar** elden çıkarma tarihi,
- iii) İktisap ettikleri tarihten itibaren **iki tam yıl içerisinde**, sermaye azaltımı yoluyla itfa etmemeleri veya elden çıkarmamaları halinde, iktisap bedeli ile hisse senetlerinin veya ortaklık paylarının itibari değeri arasındaki fark tutar iktisap tarihinden itibaren iki tam yıllık sürenin son günü

itibarıyla dağıtılmış kâr payı sayılır ve bu tutarlar üzerinden %15 oranında vergi tevkifatı yapılır.

Konuyla ilgili ayrıntılı açıklamalar ve yapılması gerekenler 18 seri numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ile açıklanmıştı. Daha sonra yapılan bir değişiklikle kar dağıtım stopajı %15'ten %10'a indirildiğinde de bu stopaj oranı korunmuştu.

En son, sermaye azaltımına* vergi getirildiğinde (KVK 32/B) konu tekrar tartışmalı hale gelmiş ve mükerrer vergileme tartışmaları yaşanmıştı. Gerçekten de şirketlerin kendi paylarını satın alması durumunda, maddede sayılan 3 yöntemden biri olan sermaye azaltımı yolu tercih edildiğinde iki kere vergileme yapılması gibi bir durumun ortaya çıkma riski bulunuyordu.

14 Şubat 2023 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan 6791 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla "dağıtılmış sayılan bu kâr payı tutarları" üzerinden yapılması gereken stopajın oranı %0 olarak yeniden belirlenmiştir. Karar 14 Şubat'ta yürürlüğe girdiği için daha önce bu stopajı yapanları kapsamamaktadır.

***Sermaye azaltımında vergi düzenlemesi ile ilgisi nedir?**

7420 sayılı Kanun ile Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen 32/B maddesi ile sermaye azaltımında vergileme konusu düzenlenmiştir. Konuyla ilgili olarak getirilen [düzenlemeye](#) ilişkin analizimiz linkte yer almaktadır.

Bu konuda yaptığımız [webinarda](#), sizlerden gelen sorularla konuyu derinlemesine tartışmıştık.

Konuya ilişkin Tebliğ taslağı GİB'in sayfasında yayımlanmış olup henüz yürürlüğe girmemiştir.

Tebliğ taslağında sermaye azaltımında vergileme bölümünde yasal düzenleme, sermaye azaltımına konu edilebilecek sermaye unsurları, 5 yıl içinde sermaye azaltımı, 5 yıldan sonra azaltımın sonuçları, farklı tarihlerde sermaye artışı yapılmış olması, geçmiş yıl zararlarının mahsubu suretiyle sermaye azaltımı yapılmış olması, özellikle konular olarak, devir ve bölünme (tam bölünme ve kısmi bölünme) işlemleri nedeniyle sermaye azaltılması ile sermaye şirketinin kendi hisselerini iktisap etmeleri sonucu yapılan sermaye azaltımı konusu ayrıntılı örneklerle ele alınmıştır.

Sonuç olarak, %15 oranında alınması öngörülen bu verginin %0 olarak belirlenmiş olması Kanun'da verginin alınması öngörülen 3 konudan biri olan ilk sermaye azaltımı senaryosu açısından değerlendirildiğinde olumlu olmuştur denilebilir.

Fakat, Tebliğ'de geçen *tam mükellef sermaye şirketlerinin kendi hisselerini iktisap etmek suretiyle vergisiz bir şekilde kâr dağıtım yapmalarının önüne geçilmiş ve şirket karlarının dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın tevkif yoluyla alınacak vergiye ilişkin bir vergi güvenlik müessesesi ihdas edilmiştir* cümlesinin de açıklanmasında ve stopaj oranı açısından iki yıl içinde neyin değiştiğinin kamuoyuna duyurulmasında fayda bulunmaktadır.

Konuyla ilgili tüm sorularınız için bize ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla,
Tax & International Advisory | Taxia & Taxademy